

Der var til denne Behandling ikke stillet noget **Ændringsforslag**.

Lovforslaget i dets Helhed fattes under Forhandling.

N. Nasmussen: Nærværende Lovforslag omhandler et Anliggende, som har været paa Bane i Rigsdagen i mange forskellige Aar og under mange forskellige Former. Det ledsages af Betænkningen fra en Kommission, som blev nedsat for at undersøge Universitetets Stilling, navnlig dets Retstillings, og jeg skjøner ikke rettere, end at Universitetet nu kommer til den lovgivende Forsamling, ikke med noget Retstrav, men med et Krav paa ved en Hensigtsmæssighedsforanstaltning at faae tilveiebragt Ligevægt mellem Universitetets Indtægter og Udgifter. Derved er allerede meget vundet, at Retstillingen er klar, og navnlig for den almene Betragtning er det jo godt, naar Lovforslaget faa at siges overgives til den sunde Menneskeforstand's Dømmekraft. Der er i de foregaaende Aaringer brugt et Stiford i denne Anledning, som jeg vil siges et Par Ord om, idet det saa tidt har været udtalt, at man vil Universitetet tillivs. Denne Udtalelse kan let vildebe. Jeg antager rigtignok, at der slet ikke er Noget, som i virkelig Forstand vil Universitetet tillivs, og det er jo ogsaa givet, at, naar de nødvendige Midler til Universitetet aarlig blive tilveiebragte enten paa den ene eller den anden Maade, saa gaar Universitetet som Lærestiftelse sin rolige Gang, uanset fra hvilken Kasse eller Institution Midlerne komme tilveie. Naar der altsaa tales om, at man vil Universitetet tillivs, saa maa det forstås paa den Maade, at der egentlig Ingen er, der vil gjøre Universitetet som saadant noget umuligt; men det, man vil, er, at Universitetet bliver henvist til først og fremmest at faae disse Udgifter afholdte af de Midler, der ere særlig henlagte til dets Underhold. Nu skal jeg for mit Vedkommende ikke siges Noget om, hvorvidt Dispositionerne i saa Henseende altid have været de mest hensigtsmæssige, men skal kun fremhæve, at Universitetet ikke har noget Retstrav paa at faae det, de kalde Universitetets Kapitalformue, opretholdt med den Størrelse, som denne Kapitalformue i sin Tid har faaet, og som naaede sit Højdepunkt i 1857. Men der er en Ting, som mangler i denne Kommissionsbetænkning. Jeg troede nemlig, at, naar en Kommission havde forhandlet Universitetets Formues retslige Tilstand, der da skulde have fundet en virkelig Opgjørelse Sted mellem Staten og Universitetet. I saa Fald vilde jeg have fundet, at der havde været et tilfredsstillende Resultat af en Kommissions Arbejde. Men tværtimod er Kommissionen kommen til det Resultat, at vel er Universitetet en Statsanstalt, der intet Krav har paa at faae sin Kapitalformue opretholdt i den Størrelse, som den til

en given Tid har, men desuagtet ønsker Universitetet nu gjerne ved særlig Lov at faae bestemt, at denne Kapitalformue restaureres, tilbagegives med et anseeligt Beløb, saa at Kapitalen kan faae en Størrelse i Lighed med, hvad den tidligere har været. Ved Siden deraf ønskes der en Bestemmelse om, at Universitetet faar et aarligt Tilskud af Staten og af Kommunitetet, og saa endelig, at, hvis hverken de aarlige Indtægter af Kapitalformuen eller det bestemte Tilskud fra Staten og Kommunitetet slaa til, skulde Staten og Kommunitetet udrede det Manglende, hver med Halvdelen. Jeg fortænkter nu slet ikke Universitetet i, at det attraar en saadan Stilling; det maa kaldes en meget behagelig Stilling at faae en Formue restaureret saaledes, at, hvad der bruges eller ikke bruges, saa er Universitetet stadig i Behold. Det er imidlertid Noget, som jeg for mit Vedkommende paa ingen mulig Maade kan billige og ikke kan være med til ved Lov at vedtage. Det er egentlig de Betragtninger, der gjøres, at jeg for mit Vedkommende maa være mod denne Lov. Dermed vil jeg ikke have sagt, at man ikke skulde kunne træffe hensigtsmæssige Foranstaltninger til — om Saadant maatte findes rigtigt — paa samme Vis, som Kapitalformuen blev angreben, at restaurere den, jeg mener nemlig ved aarlige Bevillinger paa Finantsloven; thi det, hvorpaa det til Syvende og sidst kommer an, er de aarlige Bevillinger, og netop fordi Universitetets endelige Stilling aldeles ikke bliver truffen ved dette Lovforslag, men den blot bliver foreløbig mere sikret med sin Kapitalformue, netop derfor maa jeg absolut være mod Lovforslaget. Havde der fundet en virkelig Opgjørelse Sted mellem Universitetet og Staten, ja, jeg vil siges, havde den endog fundet Sted, da Kapitalformuen var paa sit Højdepunkt, i 1857, saa kunde der fra Statens Synspunkt ikke være det Ringeste at siges; men den, der vilde være daarlig tjent med dette, er Institutionen, Universitetet. Derfor undgik Universitetets Benner Klogelig at fastsætte noget Endeligt, thi hvorledes der end blev holdt Hus, og hvorledes det end gik, beholdt Universitetet stadig et Krav paa Staten, som skulde opfyldes. Ved Sagens første Behandling var der et medlem, som mente, at Universitetet ikke altid faae mildt paa de Anmærkninger, som kom paa Finantsloven. Det forstaaer jeg egentlig talt ikke rigtig; der kan efter mit Skjøen ikke være den mindste Grund for Universitetet til at se ublidt paa, hvad der vedtages paa Finantsloven. Universitetet har aldrig manglet Midler til at fortsætte sin Lærevirksomhed; det kan ikke siges, at den bevilgende Myndighed ligeoverfor Universitetet paa noget omhelst Punkt har været karrig. Imidlertid kunde der jo godt overfor en sliq Udtalelse til Gjengjæld siges, at man heller ikke altid hører eller ser meget blidt paa Alt, hvad der forkyndes fra Universitetets Lærestole — det er langt fra